

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
 pe an 20 cor.
 pe 6 luni 10 cor.
 pe 3 luni 5 cor.
 pe o lună 2 cor.
 pentru România și străinătate pe an
 40 franci
 Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
 Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:

Se va plăti pentru prima dată la
 birou, la fiecare număr 12 lei, și la
 urmă 8 lei de fiecare publicare.
 Adresă abonamentelor, cărți și
 afișe: Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.
 Telefon pentru oră și comenzi
 3000 și 3001.

Revoluție în Rusia.

(v.g.) Galben ca galbena ceara stă țarul în palatul său din Nordul ghețos. Țarevna zace în spasm de plâns, prinții tremură ca varga de frica morții.

S'a mișcat pământul, bubue văzduhul în vifor îngrozitor mătură stepele troienite zăpadă ale vastului imperiu, ce-și întinde brațele-i brațe dela Oceanul-Pacific până aproape de Carpați.

Unde-i puterea nemărginită a Stăpânului? Unde sunt lăncile ascuțite ale Cazacilor, unde tunurile grozave, unde temnițele înfiorătoare?

Duhul adevărului adie marea de oameni, sărutau biciul autocratului țar. Razele de ale deșteptării au adus primăvara, nemărginitul dor de libertate a intrat în porii trupului de fier, ce-i strângea pe toți în slavie și dinaintea soldaților fără arme ai țarului galben ca ceara stă țarul în palatul său din Nordul ghețos, țarevna zace în spasm de plâns, prinții tremură ca varga de frica morții.

Și departe la Răsărit feciorii rusești luptă cu soldații mărunți ai rasei galbene pe moarte și viață. Ochii lor trupesti văd rindurile dușmane, ce le stau înaintea, și sufletul lor visează de căsuța sărăcăcioasă a părinților rămași fără mângâiere, și copilășii dulci, de nemângâiata soție.

Cine i-a trimis peste mări de miluri în țări străine? Ce caută la marginea mării, unde soarele răsare? La ce ucid cu miile de oameni potrivnicii necunoscuți?

Porunca îngâmfatului Stăpân i-a trimis să lupte nu pentru binele lor se luptă, ci jugul slaviei au să-l întărească prin tăria brațelor luptătoare. Nu cu sufletul se luptă, ci cu trupul numai. Și eată, că din rânduiala războiului lupta lor produce noua dovadă, că mai presus este sufletul de trup și că mai puternic este adevărul, de cât voința și forța celor ce stăpânesc tunurile.

Nefericii s'au adunat. Sărântocii s'au adunat. Flămânzi cer mâncare. Robiții vor libertate și cu trupurile chinuite toți înaintea spre ascuțitul baionetelor, cari se ncoșează de căldura incendiului sufletelor aprinse.

În fruntea lor merge întunecat popa Gheorghe Gapon. E fiu de țaran. Preoteasa a murit. Pruncul nu i-a rînduit Dumnezeu să a fost preotul temnițelor. Aici a văzut nedreptatea strigătoare la ceriu. Aici a aflat suferințele curate ale celor nedreptățiți, ale celor chinuți și batjocoriți pentru dreptate. Și ulițele măturate frumos ale orașului a

văzut plimbându-se în batere strălucitoare rușinea desmățată. Prin palatele calde ale stăpânirii a văzut lăcomia rânjind și nedreptatea și farizeismul și păcatul îmbrăcat în haina virtuții.

Multe nopți trebuie, că a veghiat fără somn popa Gheorghe cu sufletul înecat în durere pentru batjocurirea lui Christos. Și Christos s'a sălășluit în sufletul lui. Când s'a umplut paharul și miile de lucrători nu au mai putut răbda fărădelegile, la care au fost supuși, popa Gheorghe a luat crucea lui Christos și în numele marelui Răbdător a cerut îndurare pentru nefericiți. Cu crucea lui Christos a mers în fruntea săracilor și eată că bogății și puternicii și stăpânitorii stau galbeni ca galbena ceară în palatele lor și prinții tremură de frica morții.

E revoluție în puternica Rusie și în curând Răsăritul se încinge în flăcări. Focul se aprinde, flăcările se înalță fălăitoare spre nori și lumina lor va roși ceriul, care acopere popoarele în bătrânite ale Europei. Moscova se cutremură, Chievul se mișcă, în ocnele munților Urali îngâlbiniți bărbați aud murmurul fraților sculați pentru libertate și brațele lor goale se vor repezi să scuture cu tărie lanțurile mucezite ale robiei de veacuri. Țările și tronurile se surpă, dacă se împotrivesc dorului de fericire ale neamurilor.

Nu este tărie în lumea aceasta afară de tăria iubirii și cine cu lanțurile urei voește a închege neamurile, acela zidește cetate pe năsip și dușmănia o face temelie vieții. Cine a fost vr'odată mai cu putere, decât puternicul Țar? Cine are mai multe tunuri și puști și săbii și lănci și iarbă de pușcă? Cine a stăpânit vr'odată peste atâtea țări și mări? De cine au tremurat vr'odată atâtea popoare?

Dar iată că Gheorghe Gapon, preotul robilor, fiul țaranului, cu crucea în mână pășește în fruntea celor săraci și slabi și desprețuiți, iar Țarul puternic al Tuturor Rușilor stă galben ca galbena ceară în palatul său din Nordul ghețos, țarevna zace în spasm de plâns și prinții tremură de frica morții.

Că nu este putere mai mare în lumea aceasta, decât puterea iubirii și cine cu lanțurile urei vrea a închege neamurile, acela zidește cetate pe năsip și dușmănia o face temelie vieții.

Focul răzburării s'a aprins în puternica Rusie.

In ziua alegerilor.

Azi decurg alegerile în cele mai multe curcuri, anume 375 de cercuri electorale aleg azi deputații lor.

Mâne deja vom avea un tablou destul de lămurit asupra raporturilor nouă dintre partidele, ce au intrat în lupta electorală.

Statistica candidărilor este următoarea:

Liberali	341
Kossuthiști	203
Disidenți	48
Poporali	39
Bánffyști	18
Afară de partide	18
Naționaliști	41
Socialiști	21
Democrați	2

A face însă vre-o profecție referitoare la rezultat, e o absolută imposibilitate. Schimbările radicale, ce s'au făcut în timpul din urmă în raporturile dintre partidele existente în parlamentul ungare, și în cele din față de frunte l-au turburat măsurătoarea obișnuită a situațiunii. Astfel azi încă nu se poate prevedea, ce va aduce ziua de mâne.

Totuși toate foile de azi se ocupă cu predilecțiune de calcularea probabilă a sorților zilei de mâne.

Astfel să da în general cu socoteala, că vor eși:

Democrați	2
Socialiști	2
Naționaliști	15
Fără partid	12
Bánffyști	8
Poporali	22
Disidenți	30
Kossuthiști	130
221	

Numărul total al deputaților, afară de Croați, este 413. După calculul de mai sus deci guvernul ar rămânea în minoritate cu 29 de voturi, ori socotind și pe cei 40 de deputați croați, ar avea o majoritate abia de 11 voturi.

Se înțelege, că asta e numai combinație favorabilă opozițiunii. Foile guvernamentale sperează dimpotrivă o majoritate zdrobitoare.

La tot cazul însă apariția cea mai interesantă a noului parlament va fi intrarea acolo a *naționalităților unite*.

Nu voim a fi proroci mincinoși, dar credem, că cel puțin atâți naționaliști, cât'

Cei mai excelenți profesori și medici îl recomandă ca remediu cu efect respiratorie, precum: bronhită cronică, tusă convulsivă,

și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și flegma și face să înceteze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmacia să capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fle-care sticlă să fie provăzută cu firma de mai jos

ne dau chiar foile ungurești, adecă 15 inși, vor intra la tot casul în dietă. Și să ne aducem aminte, că partidul poporal, când a intrat prima-dată în parlament, a avut numai 16 membri, ear' azi e factor politic în Ungaria.

Partidul naționalist în dietă va schimba cu desăvârșire fața de până acum a parlamentului ungar și chiar numai prin ființa sa va documenta, că Ungaria nu este stat național, ci este stat poliglot. Asemenea în fața lumii se va cunoaște existența naționalităților nemaghiare în Ungaria și se vor auzi plângerile lor. Prin adresă cătră tron se vor expune aspirațiunile, ce nutresc și suferințele, la cari sunt supuse acestea popoare ale Ungariei, vecinic credincioase dinastiei, tronului, și patriei. Absurditățile teoriilor politice ale guvernărilor țării, referitoare la cestiunea națională din Ungaria, imediat vor fi reduse la adevărata lor valoare și insanitățile domnilor ministri nu vor rămânea fără răspuns, precum aceasta s'a întâmplat până acum.

Cel mai mare folos al intrării în parlament a partidului naționalist (român, sârb și slovac) va fi însă acela, că clubul parlamentar al acestui partid va organiza din nou viața politică a popoarelor nemaghiare și astfel se va da cea mai clasică desmintire afirmațiunii absurde, că pe base naționaliste nu se poate ângădui formarea de partide politice în Ungaria.

Peste tot intrarea noastră în activitatea parlamentară încă de pe acum aruncă valuri, ale căror urmări nici aproximativ nu se pot calcula.

Nou ambasador rusesc în Viena. Din Petersburg se telegrafoază: În locul contelui Copmont principelul Urusov este noul ambasador rusesc la Roma. Principelul Urusov este varul principelui răposat Gorceiacoff și dânsul lângă acesta și-a făcut școala diplomatică. A fost mai întâiu secretariu de legațiune în Roma, apoi ministru plenipotențiat la București, după aceea mareșalul de curte al marelui principe Michail, în urmă vice regele Caucazului, de unde a fost numit la Bruxelles ca ambasador. După repășirea baronului Mohrenheim a fost ministru plenipotențiat în Paris, în care calitate a făcut servicii extraordinare atât Franciei, cât și Rusiei.

CARMEN SYLVA

⊗ ⊗ P E D U N Ă R E . ⊗ ⊗

4

27 APRILIE — 3 MAIU 1904

(Urmare).

Mult s'au mirat Muscalii văzând că în România nu se vorbește un bob rusește, deși ei se deprinseseră să ne socotească atâta vreme drept provincie muscălească. În timpul războiului de la 1877—78, țarul Alexandru al III, pe atunci principe moștenitor, spusese odată, aproape supărat, Regelui. „Dar' oamenii de pe aci nu vorbesc nici o limbă: Am încercat să vorbesc cu ei rusește, și nu m'au înțeles!“ Regele răspunse răsând: „De bună seamă n'ați încercat să le vorbiți și românește!“

Citind pe Burkhardt și pe Schlumberger, capeți o idee nouă despre migrațiunile popoarelor și urmările lor, despre popoarele cari au poposit pe aici și prefacerile ce au suferit. Să ne gândim numai la domnia de o sută de ani a Fanariotilor în România: limba greacă a fost multă vreme graiul celor aleși; părinții generației de azi vorbeau încă toți grecește; boerii erau mai toți de viață grecească. Acum s'au pierdut și acestea: nimeni nu mai vorbește astăzi grecește, ear' cei ce sunt de origină greacă, se silesc s'o facă uitată, pentru a părea tot atât de patrioți ca și vechile și statornicele familii românești. Dar' și acestea au nume italienești, albaneze, tătarești și tot se deosebesc încă de cei dintâi locuitori ai țării, cari nu sunt reprezentați decât prin țărani. Aici există încă deosebire între stăpânul pământului și țărani, cari îi aparțin și lucrează pentru stăpân în schimbul unei dijme

Resultatul alegerilor în comitatul Aradului.

Vehemența luptei.

Nici odată n'au fost în Ungaria alegeri mai agitate, ca cele de ieri. Toate partidele au dus în luptă puterea întreagă, de care dispun. Opoziția a desvoltat o energie ne mai pomenită, guvernul a dat curs tuturor «mijloacelor constituționale», vorba contelui Tisza, de care dispune.

Cu deosebire banul a dorit să-și manifesteze puterea și credința generală e, că milioanele lui Bánffy au fost nimica toată pe lângă sumele enorme, ce s'au cheltuit din cassa partidului liberal cu ocazia aceasta. Tot astfel s'a pus în mișcare întreg aparatul administrativ și toate șurubele, cari sunt potrivite pentru de «a convinge» pe stimabili alegători.

Trebuie însă să recunoaștem, că ilegalități fâșișe, nedreptăți brachiale nu s'au făcut, ci s'a dat multă silință ca abuzurile să fie, cât numai se poate, mascate.

Candidările naționale în comitatul Aradului.

Noi în comitatul Aradului am pus patru candidaturi naționale: la Radna (Dr. Aurel Vlad), Chișineu (Ioan Russu Șirianu), Șiria (Dr. Ștefan C. Pop), și Boroșineu (Dr. Ioan Suci). Din motive neatârnoate delă conducătorii nostri politici la Iosășel și Pecica de astădată nu s'au pus candidaturi naționale.

Siguri eram numai la Șiria. Cercul acesta îl abandonaseră chiar și conducătorii comitatului. Radna e încă amărâtă și se află sub robia jidovilor Seidner din Bărzava și Mairovitz din Radna. În Chișineu voturi românești sunt numai vre-o 1400 față 1000 voturi ungurești, ear' în Boroșineu aveam contracandidat pe oligarchul archimilionar baronul Solymosi Lajos, amic intim al cont. Tisza și candidat de fișpan al comitatului Arad.

Naționaliștii nostri au luptat însă adevărat luptă de eroi. Cu deosebire în cercu-

rile Boroșineu și Chișineu s'a dat o luptă electorală, care a pus în uimire chiar străini. La Șiria am fost prea increzuți, în cercul Radna lupta s'a început cam târziu și nu am fost purtată cu destulă energie.

Peste tot am simțit foarte mult experiențele și cu deosebire în cercul Radna s'au făcut omisiuni de neiertat.

Resultatul, să fim sinceri, e peste teptările noastre. Invingerea splendidă a Boroșineu a consternat pe conducătorii comitatului, la Șiria am învins cu majoritate mare de voturi, la Chișineu candidatul nostru a rămas permanent în majoritate, de ceialalți doi candidați unguri (liberal și Kussuthist), și va da o nouă luptă la următorul tagiu. La Radna lupta deja câștigată a pierdut-o noaptea, în urma neprecauțiilor noastre și din cauza banilor enormi, ce au fost vărsați în ultimele momente asupra alegătorilor.

Alegerea dela Boroșineu.

Dela Boroșineu deja dimineața pe la 9 oare am primit știrea pe telefon, că comitatul român a sosit la locul de luptă în masse mari, compact, însuflețit, bine comandat și apărat de ori-ce surprindere ori atac lateralnice. Ni-se prevestea deja o învingere strălucită.

Pe la oarele 12 Dr. Ioan Suci, deja peste 700 de voturi față de vre-o 400 voturi ale baronului Solymosy. După lupta noastră, cei ce stăteam vecinic cu urechi la telefon, era de nedescris. Din toate părțile erau asaltați pentru vești.

Seara pe la oarele 7 se știa de învingerea bravul nostru amic Dr. Ioan Suci. El a purtat cea mai splendidă învingere electorală în țara întreagă. L'a făcut de învingător pe îngâmfatul boer baronul Solymosy, care chiar în cercul Boroșineu avea 40 mii lanțe de pământ. Majoritatea a fost în favoarea noastră, cu care Dr. Ioan Suci a reușit să dușman, e peste 700.

Lunca și Valea Deznei s'au purtat în luptă pentru Mulțumită și glorie vouă, scumpe frați, din cercul Boroșineului.

din bucate, sau în schimbul unei bucăți de pământ, după invoială. Proprietarul dă țaranului zece pogoane, pentru-ca în schimb el să-i lucreze lui alte șapte, sau după treerat ia o parte din cereale și lasă ce rămâne țaranilor, cari au lucrat pentru rămășița aceasta. În Dobrogea stau mai bine; acolo fiecare țaran este proprietar de pământ și este liber stăpân de capul său, ca și în Bulgaria și în Turcia.

Acum s'au format asociațiuni de țărani, cari cumpără moșiile proprietarilor sărăciți. Această soluțiune pare a fi foarte bună; după codul lui Napoleon însă, care cere o împărțire egală între toți copii, nu vor mai rămânea la o laltă moșiile mari, nici chiar cele cumpărate, căci se vor parcela tot mai mult. Această îmbucătățire care se pare mai dreaptă, are însă mari neajunsuri, cari ne fac să ne gândim cu admirație la majoritatea țaranilor din Westfalia.

În tot cazul Românii sunt tare îngrijați să-și păstreze pământul, pentru ca să rămână destul și pentru nepoții lor. Într'un anumit înțeles, aceasta este o piedică a progresului ce ar putea să-l facă țara, dacă s'ar stabili aci capitaluri, fabrici și concurenți străini; dar' nu poți lucra în contra simțământului poporului, pentru care proprietatea este cel mai scump odor. Poporul n'are tragere de inimă pentru fabrici, și vrea să păstreze numai pământ pentru toate generațiile viitoare.

Acum s'a început cu împământarea veteranilor în Dobrogea; aici se sădește viața veche în pământ nou; familii întregi și mari se pot așeza acolo ca proprietari liberi. Ei sunt mulțumiți, căci știau că pământul este greu. Când este secetă

nu au ce mânca și mor de foame împreună cu vitele lor. Și în anul acesta lipsa de ploaie e greu; cu frica în sin ei îndreaptă privirea spre cer. Prin unele locuri firul de grâu abia a sărit din pământ, par'că s'ar fi semănat acum, pe timp de secetă..., e de desperat.

Ne-ar merge mai bine, dacă am avea fabrici și fabrici; dar Românului nu-i place de uzină; el nu vrea să câștige decât ce-va pentru traiu și dupe aceea nu mai vine la ne. Trei zile de lucru îi produc mămăligă deșertă, pentru o săptămână întreagă; el nu simte nevoe să economisească, ca Bulgarul; cumpătată este, el are nevoie numai de atât și altceva nu mai mult. Pentru el marea primejdie este ear' aceasta dispăre în Dobrogea prin învingerea Turcilor și Bulgarilor, cari nu beau nici un

Călătoria noastră nu seamănă de loc cu excursiune de turiști, de oare-ce pretutindea se pregătesc primiri călduroase și frumoase. În ameză ne întoarcem la Turnu-Severin, fiind miți cu muzică, urale, cântece și facle; ne ținem în șir și soarelui priveliștea este minunată de frumoasă. Intunecându-se, avem pe vapor un prânz cincizeci de persoane: toate autoritățile ca și loc la masa noastră. Și după aceea se scindează puntea vaporului earăși facle și muzică școlarii Liceului cântă și ne aclamă de pe vapor cu o bucurie copilărească și cu căldura inimii lor. Ne facem mereu semni mă gândesc la Rin, unde lumea de pe viață își trimite totdeauna salutări, chiar și când ei nu se cunosc de loc.

Dar' aici vezi pretutindeni numai încredere și bucurie, că în sfârșit suntem împ

Şiria.

Surprinderea dela Boroşineu, afară din cale îmbucurătoare, a fost echilibrată prin ştirile neliniştitoare, ce primisem dela Şiria.

Aici nimeni nu credea, ca contrarul să aibă mai mult de vr'o 350 de voturi. Am fost deci foarte neplăcut surprinşi, când dela orele 10 dimineaţa primim dela *Pâncota* (locul alegerii) ştirea pe telefon, că Dr. Bogdanffy are deja vr'o 260 voturi, iar Dr. *Stefan C. Popp* vr'o 130. Şi tot mereu veniau veşti rele. Ce e mai mult, scriitorul acestor şire a telefonat seara la 6 ore la cancelaria notarială din *Pâncota*, de unde s'a răspuns, că Dr. Bogdanffy are 800, Dr. Pop 700 voturi şi că e probabilă învingerea guvernamentalului. Eram deseraţi şi combinam tot felul de tradări neprevăzute.

Faptul era însă, că notariul a simţit, cine întreabă şi ne-a tras pe sfoară.

Mai târziu am primit ştirea pozitivă, că învingerea candidatului naţionalist Dr. *Stefan C. Pope* asigurată şi astfel ne-am liniştit. Numai noaptea târziu am aflat, că în acest cerc partidul naţional român a învins strălucit cu aproape 600 voturi majoritate.

Chişineu.

La Chişineu lupta a decurs mai normal. Candidatul nostru *Ioan Russu Şirianu* conducea dela început. Pela orele 10 kossuthistul nu avea încă nici un vot şi noi prinsem nădejdea, că se va retrage şi astfel acolo va birui iubitul nostru luptător naţional Russu Şirianu.

Speranţa noastră a fost însă deşartă, deci dela orele 2 d. a. deja kossuthistul avea vr'o 200 de voturi. Dar până la sfârşit *Ioan Russu Şirianu* a rămas în majoritate relativă faţă cu amândoi contracandidaţii. Seara târziu s'a terminat alegerea fără rezultat definitiv.

La Chişineu va fi deci balotagiu între candidatul nostru naţional şi cel liberal. Învingerea cu ajutorul lui Dumnezeu va fi noastră.

Radna.

Dimineaţa la orele 9^{1/2} de aici avem cele mai bune veşti. Că trenul lui *Vlad* de către Zam a adus 700 de alegători, că din Cuvin au venit în tabăra noastră 90, din Şoimoş 80 de alegători şi așa mai departe.

Eram veseli afară din cale. Incepusem a ne perde sângele rece şi prinsesem nădejdea, că vom birui în toate 4 cercurile din comitatul Aradului, ceea-ce ar fi fost o colosală senzaţie pentru țeara întreagă.

De altfel ziua întreagă Dr. *Vlad* era tot în majoritate şi pe la orele 5 d. a. eram siguri de izbânda lui.

A apus însă soarele, s'a ivit negura, a venit noaptea, turma era fără păstori şi pe la orele 6 am primit deja ştire pe telefon dela însaşi d-na protopopeasă Givulescu, că duşmanii au cumpărat un sat întreg din partizanii nostri.

Atunci am ştiut, că Radna e perdută. Dacă s'a putut întâmpla una ca asta, eram în curat, că oastea nu e bine condusă, nici păzită. Cumpărarea, așa suntem informaţi, se întâmplă pe faţă, în chipul cel mai obraznic, votul cu 60—80—100 cor.

Seara la orele 10 am primit ştirea sigură, că contrariul (*Vencsó Gyula*, liberal) a învins cu vre-o sută de voturi.

Căderea aceasta ne-o ştim foarte ușor esplica, dar' ea totuș ne doare. Au recunoscut însă și Ungurii fruntași din Radna, că acum pentru ultima oară s'a ales deputat ungar în Radna. Așa credem și noi.

Celelalte cercuri în comit. Aradului.

La *St.-Ana* a învins kossuthistul *Bauchbauer* (țaran șvab) în contra liberalului *baronul Bánhidý Antal* (care n'a cutezat să primească lupta la Chişineu contra lui Russu).

La *Pecica* a eșit biruitor guvernamentalul *Herczeg Ferencz* faţă de disidentul grof *Dessewffy Aurel*.

La *Iosășel* a învins guvernamentalul Dr. *Szombathy György* faţă de kossuthistul *Parthay* (un om fără nici o însemnătate).

În orașul *Arad* kossuthistul *Barabás Béla* a reportat învingere strălucită asupra liberalului *Vörös László*.

Resumat.

În ciclul parlamentar trecut comitatul Aradului dimpreună cu orașul Arad a dat 8 deputați guvernamentali (va să zică toți), alegerile de acum au schimbat lucrurile cu desăvârșire. Acum în comitatul Aradului, sunt 2 kossuthiști, 2 naționaliști, 3 guvernamentali și o alegere sub balotagiu.

Acesta este rezultatul alegerilor în comitatul Aradului.

VOTURILE.

Pecica :

Herczeg Ferencz 857
Gr. Dessewffy Aurel 594

Radna :

Vancsó Gyula 1010
Dr. Aurel Vlad 871

Chişineu :

Ioan Russu Şirianu 786
Csukay Gyula 714
Jankovits Gyula 343
Máte (socialist) 20
Ponta (socialist) 3
deci va fi balotagiu între Ioan Russu Şirianu și Csukay Gyula.

Şiria :

Dr. Stefan C. Pop 1207
Bogdánffy 640

Boroşineu.

Dr. Ioan Suci 1199
baronul Salymosy Lajos 526

St.-Anna

Rauhbauer (Koss.) 1403
bar. Bánhidý Antal 844

Iosășel.

dr. George Szombathy 2302
Parthay 397

Orașul Arad.

Barabás Béla 1351
Vörös László 1132

le oare-ce din cauza muncii prea mari, care ne tine legați de capitală, noi nu putem călători de cât din când în când. Pentru noi aceasta nu mai e o călătorie, ci un adevărat triumf. Alunecăm lin și încet pe Dunăre la vale și vedem oameni, cari de altfel nu pot să se apropie de noi. Iată falnicii țărani și țărancele în stralele lor de sărbătoare, învăluite în maramele lor mari albe, până la călcăie; cu fuste roșii groase, cari pe aici sunt scurte și ajung numai până la genunchi, așa încât de sub ele curg până la picioare cămășile albe și cusute frumos. Și bărbații poartă cămăși lungi aproape până la glezne; cămășile, albe ca florile, cad peste pantalonii asemenea albi; brățele late sunt roșii sau negre; pe cap au căciuli de oaie, ce se deosebesc după districtul din care se trag ei. Căci nu s'au arătat numai locuitorii din T.-Severin, ci și țărani veniți din depărtări de mai multe poști; și iată-i pe toți stând aci, splendid, falnic, mari, cu ochii înflăcărați și negri, cu trupuri de uriași. Aceștia sunt cu totul alt soi de oameni, nu ca cei ce pe lângă București, unde cei mai mulți sunt piperniciți. Ei nu au nimic din energia celor cari trăiesc în aerul curat de aici și care îi face mult mai tari și mai frumoși.

Dunărea strălucește în vălvătaia faclilor, munții răsună de urale, orașul se înalță pe coline, tabloul e splendid. Aici am călcat eu întâia dată pe pământ românesc, ca nevastă tinăra; aici mi-a răsunat ca și azi aceleși clopote dela aceeași biserică, în care am pus întâia oară piciorul și în care mă aștepta întâia desamăgire. Eu mă bucurasem gândindu-mă la serviciul divin, de oare-ce eram deprinsă din Rusia cu coruri

admirabile și nu-mi puteam închipui un serviciu ortodox fără coruri minunate și înrădăvăr ângerești. Dar' aci auzi un cântec unison, pe nas, după moda veche grecească, târănit pe același ton ca un ison groaznic. Acum lucrurile s'au schimbat. În toate bisericile cântă coruri, unele din ele foarte bune.

Când am cercetat întâia oară școlăle și am fost primită cu cântec unison, am întrebat de ce nu se cântă în cor și atunci mi-s'a răspuns: „dar' cântăm în cor, suntem doar mulți“. Astăzi cântecul coral se învață în fiecare sat și rezultatele sunt adesea îmbucurătoare, după cum are și învățătorul mai mult sau mai puțin talent și cunoștințe. Dar' vechea cântare pe nas, cu isonul ei era foarte ciudată; ea sărea une-orî dela o notă înaltă la alta joasă și-mi suna foarte nearmonic la ureche. De atunci am văzut că și acel cântec își avea legile sale proprii și că era pus pe note, adecă pe niște semne fără linie, cari sunt citite de cunoscători ca și celelalte note. Fiecare preot poate să cânte după ele.

Dimineața, pe când afară era încă întunec, ședeam după obiceiul meu la mașina de scris, și băgai de seamă că marinarul de strajă privea cu mult interes prin ferestruia cabinii mele și că strejile de pe țarm încercau să vază și ele ce voiu fi făcând eu aci; era evident că ei nu mai văzuseră acest ciudat aparat, care funcționează acum în toate ministerele și biurourile publice.

Pe la opt ore plecarăm dela T.-Severin, trecurăm iarăși pe la podul lui Traian, și suspinând, m'am gândit earăși că cu greu vom mai vedea noi reclădindu-se acest pod; și totuși de cât folos nu ne-ar fi el! Cum găsiu Romanii

aceștia pentru toate și peste tot punctele cele mai bune și cum puneau mâna mai ales astfel pe țări străine! Ce strategi erau ei! Câte fapte n'au săvârșit! Ei n'aveau fire poetică, toată poezia lor o împrumutaseră dela Greci împreună cu zeii, cu fabulele, cu legendele, cu tot ce era atrăgător; ei înșiși erau oameni practici, politici și cuceritori, și se întindeau ca apele peste țărâmurî potopite.

De-alungul țărâmurilor ieșiseră toate satele de aproape și de departe, preoții ne binecuvântau de pe țarm... Era un tablou admirabil! Pretutindenî unde se arăta un arc de triumf ori se auziau strigăte de bucurie, vaporul mergea mai încet și cât se putea mai aproape de țarm, ca să putem vedea pe acei buni oameni care-și dăseră atâta osteneală să vie și să-și arate bucuria lor, înălțând arcuiri de triumf. În multe locuri lipsind casele, și deci și ferestrele, ei atârâneră de funii velințele cele mai frumoase, numai ca sărbătoarea să fie înfrumusețată, precum se și cuvenea, cu velințele cele mai alese. În arcu-rile de triumf se vedeau chipurile noastre ale tuturor și florî; printre ele fluturau pălăriile și steagurile și copii cântau; une-orî câte o corăbioară atârânată ca podoabă. În multe locuri trozneau trescurile, spre marea disperare a nepoatei mele Elisaveta, căreia nu-i plac detunăturile. Foarte interesanți erau amândoi copii: Carol micul și ambițiosul băiat, soldatul pasionat, care vrea să știe tot și întreabă despre toate; Elisaveta, natură liniștită, visătoare, care, în mijlocul celui mai mare tumult de pe țarm și de pe vapoarele ce ne însoțeau, dorea să i-se spună o poveste, sau aducea câte o floare ale cărei foi și stamine trebuia să le admir. Mulțimea de

Lucruri triste în giurul candidaturii naționale din Moravița.

Primim spre publicare scrisoarea, ce urmează. Ea cuprinde lucruri afară din cale dureroase în giurul candidaturii din Moravița și mulți vor fi de părere, că acestea lucruri trebuia să le lăsăm uitate. Vrem însă ca să se știe din capul locului, că în chestia națională nu suterim ticăloșii, ci mai virtuos imediat vom pune ferul roșu pe fruntea acelor care ar încerca să speculeze afacerea noastră politică.

Eată scrisoarea:

Onorată Redacțiune!

La comunicatul dlui Dr. Caius Brediceanu apărut în numărul 5 din 9/22 l. c. a „Tribunei“ ne luăm voia a vă trimite următoarele informațiuni:

Indată după convocarea conferinței electorale dela Sibiu voiam să convocăm o adunare în Vârșet pentru alegerea delegaților. Dl Dr. Aureliu Olteanu prinzând vestea ne-a prevenit. A convocat d-sa prin câțiva țărani din comunele Vlaicovăși și Rătișor o adunare, în comuna din urmă, pe ziua Nașterii Domnului. Ca să nu stricăm cauzei n'am voit să conchemăm o altă adunare și astfel alegătorii adunați la Rătișor au delegat în numele cercului nostru Moravița pe d-nii Dr. Aureliu Olteanu și Sever Bocu, redactorul „Tribunei“.

După conferința dela Sibiu în 11 l. c. informându-ne pe cale telefonică despre hotărârea conferinței, prin care s'a decretat activitatea, am grăbit mâne zi la Vârșet, ca să ne înțelegem în privința candidării unui deputat naționalist.

Dl Dr. Aureliu Olteanu tocmai atunci sosise acasă. Intrebându-l ori de a fost la Sibiu, ne-a răspuns, că da, dar a fost și la Pesta pe la Bánffy să-și câștige informații asupra vederilor opoziției aliate.

Un delegat al conferinței naționale ce urmează avea să vină la Bánffy?! Nu ne-a convenit lucrul acesta.

Ne-a mai spus dl Dr. A. Olteanu, că dînsul e designat din partea comitetului central de candidat al cercului nostru Moravița, totodată și-a exprimat dorința de a convoca o conferință de alegători pentru efectuarea candidării.

Am compus convocarea și am subscris-o mai mulți, incredințând pe dl Dr. A. Olteanu să insinue adunarea căpitanatului din Vârșet, care adunarea avea să se țină în 15 l. c.

Cunoscând pe dl Olteanu precum și referințele lui materiale i-am declarat noi preoții: Avram Corcea, Alexandru Guga și Victor Trailo-

vici, cumcă numai așa îi vom sprijini candidatura, dacă ne asigură în scris că va duce steagul național cu cinste în luptă până la sfârșit și cumcă nu să va retrage sub nici un fel de împrejurări. Ne-a promis.

Adunarea de candidare a fost oprită. Venise mult popor din toate comunele cercului și nu voiam să-l răcim însuflețirea și să-l lăsăm să meargă acasă descurajat. I-am comunicat deci popoului, că — în lipsa altui candidat, — Dl Dr. A. Olteanu, ca designat din partea comitetului central, e candidatul cercului nostru.

În cerc restrâns apoi — vre-o 10 inși — ne-am consultat ce e de făcut. L'am întrebat din nou pe dl Dr. Olteanu, să ne spună mai detaliat, ce s'a hotărât la Sibiu. A îndrugat multe. Intre altele că dînsul e designat în 2 cercuri — al nostru și Lăpușul unguresc, — dar că pentru cercul din Ardeal a resignat în favorul dlui Dr. Vasilie Lucaciu!! Venind vorba asupra organizării, ce trebuie să o facem în toate comunele din cerc și asupra cheltueților indispensabile — așa numite cheltueli constituționale — dînsul ne spune că are la dispoziție 4000 cor. sumă, pe care o primește fiecare candidat național!!

— De unde? îl întrebarăm mai mulți.

— Pardon, aceasta nu o pot spune, e un secret. Ce vă pot spune, că-s franci.

Vedeam, că avem de a face cu un fanfaron și ne era milă de el.

I-am propus apoi, că oare nu s'ar putea lucra mai cu succes pentru alt candidat cu mai mare popularitate în cerc și cu mai sigure mijloace bănești, cum ar fi bunăoară Dl protopop Ioan Pepa din Buziaș. S'a declarat de învoit. Astfel am oferit pe cale telegrafică candidatura cercului nostru D-lui protopop I. Pepa și am plecat acasă în așteptarea răspunsului D-lui protopop.

Nepriind răspunsul D-lui Pepa frunțașii și câți-va alegători din Coștei au incredințat pe Dl paroh Avram Corcea să-i scrie D-lui Dr. Aureliu Olteanu, ca să-și mențină candidatura să nu rămânem fără candidat, dar să-i ceară să ne asigure, că va duce steagul cu cinste în luptă și ca să ne putem pune pe muncă să ne pună la dispoziție mijloacele necesare. Dl paroh amintit i-a și scris în 17 l. c.

Dl Dr. A. Olteanu răspunde imediat, că dînsul nu pune la dispoziția nimănui nimic, despre lupta cu cinste însă nici un cuvânt. Știam cum stăm.

Ca să ne incredințăm siguranță despre afirmațiile D-lui Olteanu și ca să avem răspuns în privința candidaturii D-lui protopop Pepa am trimis la Buziaș pe Dl Patriciu Rămneanu, învătător de aici. Reintors dela Buziaș esmisul nostru ne comunică că Dl protopop n'a primit

telegrama noastră și că candidarea cu multă durere de rău încă nu putea primi, de oare-că candidat în cercul Rittberg și că a percutat apro- cercul întreg. Referitor la afirmațiile D-lui Olteanu a declarat, că sunt minciuni grosolane: la conferința din Sibiu n'a participat, designat din partea comitetului central n'a fost, ear cât des „franci“ nici pomană!

După aceste informațiuni ne-am convins că Dl Olteanu ne-a mințit.

Intr'acestea mai primisem știrea, dela Vârșet, cum că Dl Olteanu a umblat într'adevăr la Pesta. Acesta a fost unicul și tristul aderat din câte ne-a spus.

Umblarea la Pesta a D-lui Olteanu a mulți inteligenți din Vârșet o aduc în legătură cu candidarea de deputat opozițional al Vârșetului: Szilassy Zoltán. Sunt oameni, cari au zut chiar pe Dl Olteanu cu peana numitului candidat în pălărie umblând pe stradele Vârșetului.

Noi nu putem zice altceva, decât: eată figură tristă de candidat naționalist, care s'a arătat de apostol al cauzei noastre sfinte.

După toate aceste decepții, suferite am ferit candidatura D-lui Dr. Caius Brediceanu, care în bună credința n'a voit să o primească astfel să nu se combată în acelaș cerc cu candidații cu program național.

Vă rugăm D-le redactor să binevoiți a publica aceste pentru lămurirea opiniei publice față de activitatea noastră electorală în cercul Moraviței, în care cerc — durere — am primit un mandat național aproape sigur! —

Coștei, la 10/23 Ianuarie 1905.

Avram Corcea, Paroh. Patriciu Rămneanu, învătător.

Alexandru Guga, Paroh. Victor Trailovici, paroh.

Ioan Linba, proprietar.

Starea revoluționară din Rusia

Ultimele știri cari le avem despre evoluția din Rusia sunt următoarele:

Petersburg, 24 Ianuarie

Ieri începu orașul să fie ceva mai liniștit, cu toate astea însă dictatura militară și-a continuat dominarea de teamă că muncitorii seara vor începe cu puteri noi. Mai ales le era teamă că vor strica podulele ca să poată aprinde orașul. Centrul orașului era liniștit în suburbii erau în mare fervele muncitorii. Ciocnirile cu militarii se întâmplă mereu.

oamenii era o povară pentru ea și o chinuie, pe când de altă parte, nici un fenomen natural nu-i scăpa din ochii ei cercetători și asupra fiecărei frumuseți ea mă făcea totdeauna băgătoare de seamă. Carol voia să știe tot ce se petrece împrejur, el este un mic strateg; când era abia de șapte ani ședea lângă o hartă, studia pozițiunile Burilor și Englezilor și-mi explica cu creionul în mână, cum ar da el asalt unui șir de înălțimi. El cunoaște bine toate orașele cari-și câștigaseră renume în cursul războiului. Plevna a luat-o până acum de vre-o sută de ori; acum voia să știe unde a fost podul, unde au căzut cele dintâi gloanțe, toate precis de tot. El nici nu poate suferi să nu știe ori-ce cu de amănuntul și ride foarte mulțumit când cei mari greșesc, iar el știe ceva mai bine decât ei. Carol se plimbă pe vapor cu șapcă și sabie de marinar, de oare-ce nu-i se dă voie să poarte totdeauna uniforma școalei militare, la care este înscris. Lui i-ar plăcea să o poarte mereu, fără să-i pese că, având gulerul strâns, poate să-i fie prea călduroasă, și este foarte nemulțumit, când trebuie să scoată șapca, în loc să salute militarește, ca unchiul său și ca tatăl său. Și noi femeile dorim să se vadă de pe mal cum lucește părul său cel bălan; el strălucește de departe și place foarte mult, tocmai pentru că e bălan. De toate acestea el nici nu visează, cum nu visează nici Elisabeta despre extraordinarea ei frumusețe. Trăsurile ei sunt clasice, regulate, expresiunea feței este serioasă din cale afară, așa încât de pe acum impune tuturor oamenilor, indată ce apare, cu liniștita ei demnitate și înfățișarea-i severă.

(Va urma).

Cântecul

alegerii de deputat dietal din Ocna.

Foaie verde măr sălcu,
Vine Cosma din Sibiu
De domni mari încunjurat,
Să-l alegem deputat:
Vivat, Cosma să trăiască,
Că-ți de legea românească!

Lucre alții tot cu bani,
Nu dăm votul la Jidanî!
Noi alegem deputat
Un Român adevărat,
Vivat, Cosma să trăiască!
Că-ți de legea românească!
Cine nu-ți dă votul lui,
E de risul neamului,
Că acela nu-ți Român,
Nu-ți Român, ci e păgân,
Și acela în veci rămâne,
Om pătat și de rușine!

Cântec

Frați români din Căciulata
Fiți acum de luptă gata

Fiți gata!

Și cu frații cei din Vale
Vă uniți cu toții 'n cale

In cale!

Și alegeți cu mândrie,
Deputați de omenie,

Că-ți de legea românească
Vivat Cosma să trăiască.

Cântecul

Frunză verde de-alămăie,
Mare-ți Dzeu și știe
Cine-ți om de omenie
Că p'acela-ți luminează
Și-ți îndeamnă și-ți stă pază
Să-și dea votul la Român,
La Român, nu la păgân;
Să aleagă deputat
Pe Cosma cel luminat,
Că-ți Român adevărat,

Dară cine-ți om perdat
Și de D-zeu bătut,
Și ca Iuda pentru mită
Se va duce în ispită,
E ca oaia rătăcită,
Că-ți la lume și la țară
De rușine și ocară,
Mânca-i-ar pasările
Grânele, săcările,
Să străbată țările
Din găzduc
În veci sărac,
Să n'aibă nimic pe plac;
Din frunțaș
În veci codaș
Și de răs la ori-ce paș!

Mulțimea lucrătorilor după prânz s'a dus în suburbiul Ostrov Vasili, unde după cum se vestește noaptea târziu a fost o bătaie sângeroasă căzând jertfă mai multe persoane.

În proporție însă cu zilele trecute azi a fost liniște în oraș ceea-ce se explică așa că muncitorii în grupe foarte mari au plecat către Carskoie-Selo, ca să-și spună dovințele țarului.

Revoluția se întinde.

Petersburg, 24 Ianuarie.

Procedura guvernului a indignat întreg poporul. Și clasele inteligente desperate fac reproș guvernului că numai el este vina că s'a vărsat atâta sânge, pentru-că cei-ce au făcut greva n'au avut intenția asta se vede și de acolo că ei când s'au dus în fața palatului de iarnă au dus cu ei nevestele și copiii. Pe partea muncitorilor sunt foarte mulți industriași, studenți și neguțători.

Conturbările au erupt cu puteri înalte.

Între demonstrații cari sunt înarmați cu revolve și puști sunt și mulți studenți. În suburbiul miliția lasă în pace pe demonstrații în centru însă cum la prima vorbă nu se disolvă, împușcă îndată.

Pe prospectul Vasilevski femeile muncitorilor au opărit militarii cu apă ferbinte sunt tot mai selbatice, mai ales că li-se dă rachiu ca să împrăștie muncitorii cât mai iute.

Berlin, 24 Ianuarie

Pe Prospectul-Nevvski mai multe mii de muncitori au trecut, voind să ajungă în fața palatului de iarnă. Oficerii o singură dată au făcut atenție pe muncitori și când au ascultat au comandat foc. Câți au murit și câți sunt răniți încă nu se știe.

Londra, 24 Ianuarie.

În momentul acesta nimeni nu știe sigur că țarul unde este. Sâmbătă încă era în Carskoie-Selo, dar de atunci s'au dat informații că ar fi în Gaetina. Alte informații afirmă că țarul e în Peterhof ori în Krima. Iar după cele mai mari incunostiințări ar fi în Copenhaga.

Garnisoana din Sebastopol nu se supune.

Londra, 14 Ian.

În Sevastopol s'a escat un foc care a nimerit fabrica de vapoare, focul acesta încă este o urmare a revoluției în care au luat parte mateloții de acolo. Mateloții aceștia deja de mult nu sunt mulțumiți. Oficiul admiralității a voit să dărime casele în care stau rudeniile mateloților, la ce mateloții s'au resculat. Mateloții s'au dus în fața locuinței oficerilor strigând:

- Jos cu oficiul admiralității!
- Jos cu resbelul!
- Jos cu absolutismul.

Contra mateloților au adus militarii când însă unul din ei a văzut între mateloți pe fratele său n'a voit să puște. A fost îndată deținut și celorlalți dată comandă de foc. Militarii însă au pușcat cu toții în aer așa că nici unul dintre mateloți n'a fost rănit.

Văzând că nu vor să puște au adus alți militarii, aceștia însă au făcut tot așa. Au adus și o a treia companie și colonelul le-a amintit acestora jurământul lor. Era însă tot înzădar au răspuns colonelului. — Nu pușcăm asupra mateloților. Dacă pușcăm atunci pe oficerii îi împușcăm!

Colonelul n'a mai avut apoi curajul să dea să împuște pe mateloți.

Atentat în contra țarului.

Berlin, 26 Ianuarie.

Aici se zvoneste, că s'a făcut atentat în contra țarului. Se afirmă, că s'ar fi aruncat o bombă. Zvonul e necontrolabil. După o știre telegrafică familia țarului a fugit din Petersburg și e pe cale către Copenhaga.

Petersburg, 26 Ianuarie.

Preotul Gapon a lansat o proclamațiune, prin care provoacă poporul la sfântul resbel și tuturor le dă deslegare sub jurământul, cu care au jurat credința țarului.

Berlin, 25 Ianuarie.

Eri au fost deținuți pentru rezvrătire scriitorul Maxim Gorkij, profesorii Karajew și Besonow, apoi Anlexiu Gedrin și Jessow, redactorii dela ziarul «Prana».

Din Japonia.

Correspondentul din Tokio al ziarului „Le Temps”, descrie astfel impresiunea pe care i-o face starea spiritelor în Japonia:

Aspectul marilor orașe în Japonia este foarte interesant de câte-va săptămâni. Ele par cufundate într-o toropeală curioasă; inima lor a încetat de a bate; și aproape ajung să mă întreb dacă ele gândesc încă.

Chiar la Tokio, calmul este spaimântător; mă îngrozește, fiindcă este anormal! Adesea, înaintea de furtună, aerul se face apăsător, natura întreagă tace ca zdrobită de groază de ceea-ce va veni, trombă gigantică pe care nici o voință omenească nu o va putea stăpâni.

Tot așa, în acest moment, marea capitală, în fața redutabilului necunoscut al viitorului, se reculege și rămâne tăcută.

Poporul pare posac și obosit. Sărman popor care a fost înșelat și pe care Universul întreg încearcă încă să-l îmbete prin laude mincinoase, pentru-că, acolo, în Mandciuria, cel mai bun sânge al său roșește zăpada cu violență!

Sărman popor, ce tristă deziluzie! Odi-noară războiul reprezintă pentru el un fel de sport particular, prezentând just atâtea pericole câte ar putea să-l facă interesant. În 1895, în războiul cu China, perderile totale datorite focului inamicului nu atinseră cifra de 1000 de oameni, și Japonia culesse atâtea glorie și atâția bani ca să poată considera războiul ca foarte acceptabil pentru un popor care are puțină bravură.

Astăzi, în fiecare zi, sute de bolnavi și răniți, lamentabile convoiuri de oroare și de mizerie, se îndreaptă către spitalele deja pline, printre mulțimea consternată. Guvernul însuși mărturisește că spitalele din Japonia conțin mai mult de 50.000 de oameni!

Și toți ceilalți, acei care își dau ultima suflare în ambulanțe sau care pleznesc de frig sub corturi!

De altfel, mizeria este chiar în Japonia; brațele lipsesc; cele mai tari energii ale națiunii dispar.

Și poporul tace: admirabil în resemnarea lui aparentă, el conservă mereu credința sa în destinele marelui Japonii; dar simțind vag și el însuși că se abuzează de el, se prepară a reclama satisfacție. Întreg poporul e gata a muri, dar vrea să știe pentru ce.

Actualmente, aspectul mulțimii oferă un contrast izbitor cu aspectul ei la începutul războiului. Acum zece luni, când soldații plecau la luptă, orașul întreg se îmbăta de entuziasm, drapel și fanioane se încruciau în aer. Armata și poporul, amestecându-și valorile, se precipitau ca niște torente către gările de plecare;

strigăte frenetice și aclamațiuni asurzitoare; • beție de bucurie și de speranțe, un fel de delir patriotic, măreț, și o nebunie aproape mistică, majestuasă, pentru-că ea consista mai cu seamă în a crede că spitalele strămoșilor vor conduce tinerele trupe la victorii sigure. Acum îndoiala s'a născut, și cu ea, bănuiala. Cu voce tare ziarele au vorbit de erori comise; dar, în șoapte poporul vorbește trădare.

Ziariștii au fost condamnați la amendă și ținuți prin închisori, ca aceea dela ziarele „Su-o”, „Asaki” și „Nippon”, pentru că au desvâluit îngrozitoarele ecatombe dela Port-Arthur, și tăcere s'a făcut în mod oficial. Dar poporul murmură, și sunt nebuni acei care nu aud.

Plecarea întărilor se face în mijlocul unei tăceri glaciale. Nici strigăte nici un fel de manifestații! De altfel, nu mai sunt soldați acei care plec, sunt nenorociți părinți de familie pe care îi smulg din căminurile lor; nu mai sunt regimente acele care plec, ci carne de tun destinată a menține efectivul unităților întrebuințate.

Japonia are mereu 300.000 de oameni pe continent și îi va avea mereu. Când un soldat moare, el este imediat înlocuit de altul trimis din Japonia. Mai mult de 100.000 de oameni au fost astfel înlocuiți până acum. Dar dacă efectivele rămân totdeauna același ca cantitate, în schimb ele se micșorează gradat ca calitate, prin faptul că înlocuitorii sunt din ce în ce mai puțin adevărați soldați. De altă parte, dacă se poate, la rigoare, să se formeze repede soldați, nu este tot așa cu ofițerii. Armata japoneză scade deci puțin câte puțin în valoare.

De ceea-ce spun aci, Japonezii își dau perfect seama; ei știu că, puțin cât de puțin, se vor duce uniți după alții să înlocuiască pe tovarășii lor morți, bolnavi sau răniți în unități ale căror cadre vor fi din ce în ce mai puțin bune. Ori ce om din Japonia este gata să moară pentru țara lui: dar un tată de familie deja în vîrstă, natural, are mai puțin entuziasm decât un tânăr flăcău.

De aceea orașele din Japonia sunt reci și triste; viața lor activă se stinge; patriotismul devine sobru și tăcut.

Străinii care trec sunt surprinși de acest calm extraordinar! Ei se așteptau, de sigur, să vadă scene tumultoase ca acelea care au avut loc în Franța, altădată, când patria era în pericol; și nu văd decât un popor mut a cărui toropeală aparentă îi umple de mirare! Ei nu cunosc caracterul asiatic, atât de greu, de alfel de studiat. Adesea sub o mască impasibilă se adăpostesc cele mai violente pasiuni și cele mai ferme rezoluțiuni!

Japonia s'a recules; ce meditează ea? Este ea oare numai resemnată sau se prepară, din contră, la cele mai teribile acțiuni! Nimeni n'o știe; este o enigmă redutabilă.

Dacă vreți să fiți sănătoși nu mâncați sare multă.

Sarea și stomacul. În multe boale de stomac, se produce o aciditate prea mare a sucului gastric, din care cauză apar simptome de acrelin, arsuri răgâeli, erise dureroasă, vărsături etc., simptome cari în ultimă analiză sunt datorite unei prea mari secrețiuni de acid cloridric. Or, din experiență se știe că sarea Natrium cloridric din stomac, prin urmare implicit înțelegem, că dacă vom micșora cantitatea de sare din alimentație, consecutiv vom putea să micșorăm cantitatea de acid cloridric secreiată de organul digestiv și odată cu aceasta, nu fără surpriză, vom vedea cum dispar simptomele de cari vorbirăm.

În adevăr sub-semnatul, condus de această teorie pusă în practică am recomandat la mulți bolnavi de ztomac, pe lângă medicamentele prescrise, să micșoreze porția de sare la jumătate de cum se obișnuiește. Ei bine rezultatul n'a întârziat să confirme teoria, deoarece-ce atât acrelile, arsurile, cât și crizele dureroase, au dispă-

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

Arad, strada Atzél Péter Nr. 1.
(Lângă Crucea-Albă).

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifica și restaurează biserică în mod artistic, din care cauză o recomandăm îndeosebi d-lor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

rut ca prin farmec, imediat ce bolnavul s'a obișnuit să mănânce mai puțin sărat.

Sarea și rinichiul. Dacă sarea întreține o boală de stomac, apoi cât privește rinichiul ea este o otravă puternică.

Astfel când rinichiul este atins de vre-o suferință oare-care, cel dintâiu lucru ce se întâmplă, e că el perde calitățile unui filtru perfect, iar sarea întâmpină marea greutate ca să treacă printr'insul ori-ce substanță care se află în sânge trebuie să fie găsită în urină, deci filtrată prin rinichi).

Aceasta însemnează că o mare cantitate de sare e reținută în corp și se înmagazinează în toate organele: plămâni, ficat, intestine, picioare, pele, etc. cea ce n'ar fi un pericol dacă sarea nu ar fi o substanță foarte avidă de apă. În adevăr ori unde se află sare ea atrage o mare cantitate de lichid, pentru a o ține dizolvată, și cu cât în organele omului va fi mai multă sare cu atât mai mare va fi cantitatea de apă cerută. Dar când în țesăturile corpului se adună o cantitate de apă mai multă decât obișnuit, atunci avem ce se chiamă dropică.

Picioarele, mâinele, pânțele se umflă și individul suferă îngrozitor.

Dacă regimul exclusiv cu lapte ameliorează în acest caz pe bolnav, este tocmai pentru motivul că laptele conține puțină sare.

După profesorul Gautier dela Paris 2 kilo de lapte pe zi îndulcit cu 40 grame de zahăr, cum și 100 grame, pâine, introduce în corp abia 1 gram și 27 centigrame pentru 24 de ore, pe când arta culinară obișnuită introduce 15-20 de grame.

Deci laptele ameliorează fiind-că conține sare puțină cea-ce însemnează că și celelalte substanțe alimentare, dacă nu vor avea sare multă, ar putea să dea acelaș efect. Dr. Widl din Franca a dovedit pe deplin acest lucru. El a tratat pe dropicoși cu hrană obișnuită însă cu foarte puțină sare, ameliorându-i și vindecându-i în câte-va zile numai. Proba contrarie a fost făcută de același medic adică dropicoșilor, cari beau numai lapte, li-s'a permis să ingereze și câte 10 grame sare pe zi. Ei bine, de și regimul alimentar era exclusiv lactat, totuși, în acest din urmă caz, dropica nu numai că n'a dispărut, dar a progresat.

Sarea și epilepsia. Micșorând cantitatea de sare la epilepticii s'a obținut de asemenea cele mai fericite rezultate, prin distanțierea acceselor de epilepsie.

Astfel indivizii epilepticii cari se supun regimului fără sare, în loc să aibă accese în fiecare lună, abea suferă de boala lor de câte-va ori pe an.

Sarea și bătrânețea. Din cele precedente rezultă că sarea de bucătărie este nepriincioasă bolnavilor în mod vădit, cea-ce trebuie să ne facă să reflectăm, dacă nu cumva chiar pentru omul sănătos n'ar trebui să micșorăm porțiunea de sare, ce o punem în bucatele de toate zilele.

În adevăr cine ne-ar putea spune dacă nu cumva marea cantitate de sare ce o consumăm fi care, 450 de grame pe lună, nu ar contribui la sclerozarea arterelor (îngroșarea vinelor) noastre, la producerea reumatismului gutos, la îmbătrânirea noastră prea repede, adică la mineralizarea precoce a corpului omenesc?

Ori cum ar fi lucrurile, noi credem că 15 grame de sare de fiecare om pe zi, este prea mult și ca să fim cât mai mult timp viguroși, ar trebui mai ales ori-ul adult dela 15 ani în sus, când s'a isprăvit creșterea oaselor), să nu mai consumăm decât pe jumătate, adică 7 grame pe zi după cum a arătat-o profesorul Armand Gautier dela Paris.

Dr. Nairats.

Sfaturi și leacuri practice.

Ce trebuie să facem în cazuri de arsuri

Iată un copil neastâmpărat care fie din neglijența slugilor, fie printr'o întâmplare nefastă se opărește sau se arde la mașină. În acest caz mijlocul urgent, de a potoli durerile și a pune la adăpost arsură de contactul aerului, este să facem alegătura

repede cu un corp gras și curat. De aceea vom ferbe unt-de-lemn cu care, după ce se va fi răcit, ungem părțile arse odată pe zi, acoperim apoi totul cu cârpe curate, pe care le-am fert și pe ele 10 minute în apă clocotită.

Când acest mijloc nu e îndestulător sau când durerile sunt prea mari atunci recurgem la medic și la farmacist, care va recomanda băi reci cu o soluție de acid fenic 2 sau 3 la sută. După fie care baie (care se face odată pe zi) aplicăm iarăși pansamentul cu unt-de-lemn.

Cum scăpăm pe copii de pecingine.

Pecinginea e o boală uricioasă și lipicioasă a pelei, care face ca cel mai frumos obraz să fie antipatic la vedere; de aceea e bine să o combatem cât de repede. Cel mai bun leac pentru aceasta este tinctura de iod, cu care ungem părțile atinse odată pe zi. Când pelița (obrazului e prea fină, atunci îndoiim tinctura de iod cu o parte egală de glicerină.

Ce trebuie să facem contra bubelor dulci!

Cine n'a văzut copii ba chiar tineri cu așa numitele bube dulci, cine nu știe cât sunt ele de tenace? Ei bine dacă bubele dulci sunt așa de greu de vindecat, este fiind-că ele sunt tratate cu medicamente externe, par-că ar fi o boală produsă de microbii parazitari, când în realitate ele sunt rezultatul limfatismului sau a unei ușoare scrofuloze. De aceea cel mai bun leac al lor este siropul de fier iodat, alternând cu elixirul iodo-Tanic Racovița. Din aceste medicamente se va lua dela 5 ani în sus, câte o linguriță înaintea mesiei. După ce se va termina cu un medicament se va începe cu cel alt.

Dobitoacele cari nu trebuiesc ucise.

Câte din aceste mici ființe seucid fără nici un motiv oare care?

Pentru ce să ucidem Păiängenii aiurea decât numai în locuințe de oare-ce ei distrug muștele care ne supără?

Pentru ce să strivim cu piciorul sârmanul Greere pe cum și cărbușul auriu care prin grădinile noastre stărpește omizile, melcișorii, gănușile mâncându-le?

Pentru ce să ucidem pacinicul Ceciliz (soiu de mic șarpe orb), care ronțăie lăcustele?

Pentru ce să ucidem Cucul, a căruia hrană favorită este omida care nu o putem atinge fără să simțim scârba?

Pentru ce să ucidem Cățăărătoarea, Vrabei, cari mâncând puține boabe în lipsă de insecte, dar cari nimicesc atâtea insecte vătămătoare cerealelor?

Pentru ce să stricăm praful de pușcă contra Graurilor cari își petrec viața lor mâncând larve și puricând până și vitele noastre la pășunatul lor? (Este adevărat că ei mănâncă chiar și strugurii).

Pentru ce să prindem în capcană Pițigoiul sau Țigleanul, căci fiecare prinde cel puțin 120.000 viermișori și insecte ca să-și poată hrăni micuții lor?

Pentru ce să ucidem Broasca, care mănâncă melcișorii de prin grădini și ne stărpește furnicile?

Pentru ce să ucidem Buburuzul sau Boul Domnului, care se hrănește cu purecii plantelor?

Pentru ce să scăpăm viața la milioanele de țânțari, ucigând Rânduneau de noapte, Papaluda sau cum o mai numesc unii Broasca sburătoare, și după alții în mod greșit Cap de capră?

Pentru ce să ucidem Liliicii, cari să războiesc cu fluturii de noapte și cu cărbușii, ca și Rândunica în timpul zilei cu muștele?

Pentru ce să ucidem Chițorlanul șoarecele cu botul ascuțit), care trăește cu viermii de pământ ca și șoarecii cenușii cu grăul?

Pentru ce să zicem că Bufnița mănâncă porumbeii sau hulubii și puil de găină, de oare-ce aceasta nu e adevărat? Pentru-ce s'o ucidem, pentru-că ea face treabă ca șapte sau opt pisici mâncând cel puțin 6000 șoareci pe an?

(Bunul Econom).

I. Nic. Delaolt.

Grăbiți cu abonamentul!

Cei ce nu și-a reînnoit încă abonamentul se grăbească a-l trimite zile acestea, căci administrația sistează peste câte-va zile trimiterea foii, celor ce n-au plătit.

AVIS!

Să caută măestrii români!

Un rotar Român,

Un covrigar Român,

Un barbier de Români

află clientelă sigură în

Bradul e un oraș viu în grabnică creștere. Avem o inteligență însemnată română în Brașov, jur cam 30.000 de suflete. Acești trei maeștri harnici Români vor afla deci un mănăs teren trași și înavățire. Informațiuni la Redacțiune.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 27 Ianuarie n. 1904

— **Archiducele Iosif bolnav.** Despre archiducele Iosif, care zace bolnav în castelul de lângă Fiume, se telegrafiază, că starea lui neschimbată, cu toate că noaptea a durdestul de bine.

— **Cu prilejul Anului-nou,** privilegiul Ferdinand al Bulgariei a trimis felicitări la număr personalități, pe cărți postale ilustrate de o exatție artistică extraordinară, reprezentând în portretul prințului în portul național bulgăresc portretele lui Ludvic a XV-lea și al Mariei toineta după originalele aflătoare în muzeele Versailles.

— **Atentat anarhist contra Regelui Victor Emanuel.** În Italia a produs mare spaimă o telegramă anonimă din America ce a primit-o fostul ministru de iusticie Cocco-Artoni. Scriitorul telegramei face atent pe fostul ministru, că 2 achiști din Patterson au plecat în Europa omoare pe regele Victor Emanuel. S'au luat toate măsurile de precauțiune. Frica e cu atât mai mare, cu cât se știe, că ucigașul regelui Umberto iarăși din Patterson (America) a venit în Europa.

— **O regină doctor în medicină.** Ziare anunță că regina Maria Amalia a Portugaliei terminat studiile de medicină făcute regulat facultatea din Lisabona și acuma se pregătește pentru examenele de doctorat. Ideea d'a stua medicina i-a venit cu prilejul unei boale grave a soțului său. Regina e o princesă franceză e în vârsta de 40 de ani.

— **Limba italiană în școala românească.** În urma protestării guvernului italianu va reînființa învățământul limbei italiene în școlile aromânească din Ianina (Turcia).

Acest învățământ fusese suprimat din inițiativa consulilor grec și austriac.

— **Producțiunea de cărbuni.** După o statistică a serviciului de mine din ministerul de interior, se constată că producțiunea de cărbuni din România, dela Aprilie 1899 până la Aprilie 1904, a fost de 527,677 tone.

— **Exemplu vrednic de urmat.** Locuitor comunei Leszna din comitatul Zemplény s'aruitărit să nu mai bea rachiu în crășmă. Când calcă cuvântul va fi pedepsit cu 10 coroane seama săracilor. Acasă poate fiecare bea, deli birt nu. E știut că birturile ispitesc pe om să bea mai multă beutură, pe când acasă și dacă bea mai cumpătat. Au toată dreptatea. Înțeleg hotărâre și vrednică de urmat.

— **Emigrațiunea evreilor din Canada.** Evreii rusești au transportat sumedenie de evrei din Rusia și i-a debarcat la St. Just, în

Dr. VICTOR D. GRAUR

medic universal, profesor calificat de școale medii p. studiul higienei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I., vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de falci. Evtură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombări cu ment, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimice. Operațiuni diferite la așezarea coroanei de dinți. Coroane de porțel și aur conform indicațiunilor specialiștilor savanți. Dantură fixată și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc. Dint dantură întregă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o durere.

fi trimiși d'acolo la Montreal. Primăria acestui oraș se opune de oarece are deja 20,000 de ovrei și aceștia nu pot să țină pe spatele lor pe noii refugiați coreligionari care sunt completamente lipsiți de mijloace și nu cunosc limbile engleză și franceză.

Din cauza aceasta primul ministru Canadian, Lurier, a dat ordin ca pe viitor să nu fie primit nici un ovrei în Canada.

Ce va zice la aceasta dl ministru de externe, dl Hay?

— Un congres internațional al claselor mijlocii. Cu prilejul expoziției dela Liège care se va ține în anul curent 1905, — va avea loc și un congres internațional al claselor mijlocii urbane și rurale, înaltul patronaj al ministrilor industriei, muncii și al justiției.

— Sarea denaturalizată. Ministrul de finanțe a hotărât, ca sarea denaturalizată nu se poate folosi decât pentru trebuințe industriale și economice să se vândă și în anul acesta la sările din Marosujvár și Szigetkamara cu 277 coroane maza metrică din cea de clasa primă și cu 237 cor. din cea de clasa a doua.

— Curs pentru împletirea rogojinilor. Reuniunea agricolă din Bihor cu ajutorul ministrului de agricultură, pe timpul iernei va ține școală în Udvari, Ermihályfalva și Értartsa, în care poporul va învăța să împletească rogojinii și alte obiecte industriale.

— S'a sinucis pentru 20 de coroane. O biată româncă din Curtici cu numele Petra Morodan, măr. Savu Curt, a fost pedepsită cu 20 de coroane din partea judecătorei cercuale din Arad, pentru-că având vorbe cu soția lui Ștefan Dascal, a spus vorbe grele despre fata acesteia, Florița. Pedepsa aceasta neînsemnată întru răutate a rușinat-o pe Petra Morodan, în cât i-a venit greu să-și ducă viața mai departe. S'a aruncat în podul casei și s'a spânzurat. Când cei din casă au dat de dânsa, deja era moartă. Pentru 20 de coroane.

— În Viena se vorbește, că Tisza István îndată după alegeri își va da abdicarea. De va învinge la alegeri, el va trebui să abdică, pentru-că să facă posibil schimbarea regulamentului intern al camerei, dacă însă va rămânea învins la alegeri, cu atât mai vârtos va trebui să abdică.

— Kecskeméthy în haine femeiești. Se telegrafiază, că vestitul Kecskeméthy care în anul trecut a furat 1/2 milion în Budapesta din banii țării, ar fi fost văzut în haine femeiești în Singapore, locuind într-o casuță mică. Poliția l'a recunoscut, dar totuși dânsul prinzând de veste, a izbutit să scape.

— Fiul ministrului președinte. Fiul premierului nostru, contele Tisza István iunior eră de-a-depăsură examenul prim fundamental la facultatea de drept din Budapesta. Examinatorul i-au fost Gustav Schwartz din dreptul roman și Timon Akos din istoria dreptului. Examenul a fost clasificat cu nota: *distins*.

— Neerolog. Primim trista știre că harnicul fruntaș din Bătania, Eutimiu Ternovan cassar la banca din Bătania și membru în sinodul protopopesesc în decurs de mai mulți ani a încetat din viață în noaptea de 25 Ianuarie n. în etate de 62 de ani. Inmormântarea se va face azi în 27 l. c.

Trimitem condolențele noastre întristatei familii.

— Patricid. Omor îngrozitor s'a întâmplat în noaptea în comuna Ilten din comitatul Aradului. Un feciorandru de vre-o 16 ani cu numele Vasilie Neamțu. Flăcăul apucase calea stricăciunii, îndrăgise spurcata beutură și mereu storcea banii dela tatăl său, ca să-și poată împlini poftele. În sfârșit însă s'a golit punga bătrânului și banii nu mai erau. Alaltăeri copilul cer a cerut banii, dar tatăl său l'a certat aspru. Atunci copilul dobitocit de băutură a prins săcurea și a lovit pe bătrânul său tată cu atâra putere n'cap, în cât acesta a rămas îndată mort. Gendarmii încă în aceeași zi au prins pe criminalul fiu și au făcut arătare la procuratura din Arad. La ascultare a dovedit un cinism revoltător zicând despre tatăl său ucis: „Acolo s'a fost locul“.

— Logodnă. Dl Vasilie Ștefu, fiul învățătorului Nicolae Ștefu din Arad, s'a fidațat cu fiica domnișoară Jenny Trubshaw din Baja.

Felicitările noastre!

— Invitare. Domniile membrii ai casinei române din Bozoviciu sunt prin aceasta învi-

tați la adunarea generală ordinară, ce se va ține la 30 Ianuarie 1905 st. n. p. m. la 6 ore în localitatea reuniunii.

OBIECTELE PERTRACTÂNDE :

1. Raportul comitetului.
2. Raportul cassarului și bibliotecarului.
3. Darea absolutoriului.
4. Alegerea biroului și comitetului.
5. Eventuale propuneri.
6. Incheierea adunării.

Bozoviciu, în 12 Ianuarie 1905.

Ioan Brînzeiu,
secretar.

I. Novac,
președinte.

— Luptă îngrozitoare cu lupii. În zilele trecute s'a întâmplat un incident înspăimântător pe linia ferată dintre Sátorajauyhely și Varand, în Ungaria de nord. Trenul s'a oprit în mijlocul drumului în urma zăpezii peste măsură, aproape de comuna Krucsó. Ajutor n'a putut veni din nici o parte. Trenul s'a răcit și de cătră seară a și înghețat o fetiță, care era îmbrăcată cam slăbuț. În sfârșit au sosit săniile din Krucsó și călătorii au plecat pe calea troienită de zăpadă spre sat. Pe drum una dintre săniile a fost atacată de o haită de lupi flămânzi. Căii dela sanie îngroziți s'au repezit spre dealurile din apropiere dar lupii erau în urma lor. Unul dintre călători și-a adus aminte, că are revolverul la sine și a început al descărca. Lupii după fiecare pușcătură se opriau pentru un moment, dar apoi iar se repeziau spre sanie. Astfel în urmă revolverul s'a golit și se apropia momentul îngrozitor al sfârșirii. Atunci sania ajunsese deasupra cailor, cari se opriră tremurând. Asta a fost scăparea călătorilor, cari dimineața au fost găsiți jumătate degerați în fundul văii.

— Jidani. Emigrarea jidanilor crește din zi în zi. În deosebi din Rusia și România își iau cei mai mulți drumul spre apus. Și cei mai mulți se așează în Austro-Ungaria și Anglia. Acum au început, a se înmulți și în Franța. Pe când, în 1885 erau în Franța abia 50 de mii jidani, azi sunt peste 200 mii. În timpul mai nou s'au îndreptat jidani spre Portugalia, unde li se ofer locuri să se așeze. Din România au emigrat în cei 4 ani din urmă 33 mii jidani.

— Accidentul dela Arsenalul armatei din București. Cu prilejul obicinuitelor salve de tunuri, un accident s'a întâmplat la Arsenalul armatei, unde se face tragerea.

Din cauza iuțelei cu care se făcea tragerea, s'a incins, la un tun aprinzător nr. 2 din stânga. La acest tun serveau brigadierii Teodorescu Const., din reg. 2 artilerie, și Schneider Iosef, din reg. 6 artilerie.

Brigadierul Schneider, aduse săculețul cu 3 kgr. praf de pușcă și-l predete brigadierului Teodorescu Constantin care urma să-l treacă în aprinzător spre a trage ultima lovitură. Săculețul cu pulbere fiind spart, în camera încălzită, praful luă foc și se produse o groaznică detunătură și un fum negru.

Explozia a smuls dela încheetură mâna brigadierului Teodorescu, aruncând-o la 50 metri dela locul nenorocirei.

Brigadierul Schneider a avut pulpa piciorului drept cu totul zdrobită.

Starea ambilor este gravă.

— Focul dela teatrul Național din București. Aseară pe la sfârșitul reprezentației, dl Orăscu, directorul poliției Capitalei intră într-o lojă și zise persoanelor de acolo să plece numai decât că e foc, dar să nu spue la nimeni nimic. Dl Orăscu trecu apoi în a doua, a treia lojă și așa mai departe invitând publicul să se retragă pe tăcute și în cea mai mare liniște.

Acelaș lucru făcu prin staluri un ofițer dela jandarmi.

Restul persoanelor, cari nu erau inițiate de ce se petrece, văzând că lumea părăsește teatrul, de și actorii jucau pe scenă, făcură și ele la fel. Numai când fură afară au putut să se dumerască cu toții. De pe acoperișul teatrului Național ieșeau schinte și flăcări cari se vedeau dela o mare distanță.

Din fericire n'a fost însă nimic grav. Schintele și flăcările ieșeau dela un coș care se aprinsese și care s'a stins în grabă.

Totuși, grație prudenței dlui Orăscu, s'a înălțurat o mare panică care ar fi avut loc, dacă se dedea în teatru alarma de foc.

POȘTA REDACȚIEI.

Gumoi artificial se poate comanda dela: „Hungaria mütrágyagyár“ Budapest Fűrdő n. 8.

Finanț poate să fie tot bărbatul necăsătorit sau văduv și fără copii, care știe ceti scrie ungurește în etate de 18 până la 40 de ani.

Soiuri nobile de galițe (gâște, rațe și găini) cine vrea să prăsească să se adreseze la reuniunea regnicolară: „Baremfitenyésztők országos Egyesület“ Bupest Üllői ut 25.

— Atragem atenția on. public asupra anunțului lui Igaz Sándor.

Bibliografie.

A apărut și află de vânzare la instit grafic „Minerva“ București: „Frumos“ de Const Hodoș Lei 1.50.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma“ de Russu Șirianu	Cor. 2.—	plus 10 fil. porte
„Povestiri și schițe“ de S. Secula	1.—	5 „
„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0.40	5 „
„Școlarul declamator“	0.50	5 „
„Vatra părăsită“ I. Slavici	1.50	10 „
„Stropi de roaună“	1.—	10 „
„Aur“ Const. Hodoș	1.50	10 „
„Telegrama“ farză în 3 acte	0.30	3 „
„Calendarul“ diecesei aradane	0.40	10 „
„Carmen Sylva“ de Vojen	1.—	5 „

4 cor. numai 4 cor.

plus 20 fil. porto postal.

Drepturile și datorințele învățătorilor și învățătoarelor profesionale

scrisă pe temeiul legilor regulamentelor, ordinațiilor, instrucțiunilor, hotărârilor și deciziunilor principiare

de Dr. Szabo Mihály, inspector regesc

tradusă în românește de

Eugen Zaslo, profesor,

„Visuri trecute,”

Un elegant volum de schițe și povești scrise de cunoscutul scriitor

Alex. Ciura (Simin).

Costă 1 cor.

Să pot primi dela tipografia semn. din Blaj

(Balássfalva) 390 1—5

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor-proprietar: George Nichin.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recușite de argint, seduli de amănetaș cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

A R A D, Strada Bisericii
(Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de bijuterii și oroloage.

Primul

și singurul institut de specialitate p. spălarea și curățirea rufelor

306 al lui

Bettelheim K.

ARAD, Aulich Lajos-u. 2.

Nr. Telefonului 184.

FEJÉR ANTAL

pictor de embleme, firme și zugrav
Arad, Strada Rákóczy Nr. 10.
pregătesc potrivit timpului modern

TABELE DE FIRME,

pe sticlă, tinichea, lemn etc.
Tot asemenea zugrăviri cu gust, imitație
de lemn natural.

Comande în provincie se săvârșesc prompt,
cu prețuri foarte moderate.

Prea stimat Public!

Imi permit a Vă atrage binevoitoarea atenție asupra

localului meu de delicatesses

ce se va deschide la 10 Ianuar, unde-mi voi valida bogatele experiențe câștigate ca șef de culină în Budapesta, Viena, Belgrad etc.

Locul meu, va fi provăzut cu delicatessuri indigene și din străinătate precum și cu mâncări reci proprii, de toată soiurile.

În alt apartament al locului este culina caldă, de unde la comandă transportez cele mai fine mâncări și la locuință.

Tot felul de Dejeuneert, Dineuri, Jour, Soirée, Bonfiet și alte comande esecut prompt și cu eleganță.

Deiszler József

Comersant de delicatessuri, elevul bucătarului de odinioară alui Pohl Károly.

Arad, Piața Libertății Nr. 20.

(Palatul Nádasdy)

Igaz Sándor

ciasnornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpăra p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Am onoare a aduce la binevoitoarea cunoștință a p. t. public, că pe Strada Kossuth Nr. 43 în Arad a trecut în posesiunea mea

prăvălia de faur

(mai înainte a lui Stamberger Jozsef)

După o experiență de mai mulți ani câștigată în fabrici din Budapesta și Viena, am ajuns în plăcuta situațiune să pot îndeplini tot felul de lucrări dela cele mai simple până la cele mai complicate prompt și pentru prețuri foarte culante.

Rugând binevoitorul sprijin al onor. public, rămân Cu deosebit respect:

Végh István

măestru măsur.

Mai nou și mai interesant!!

Cu prima Februarie a. c. voi da *prețiu curent* și în limba română, Fiind însă foarte bogat, cine voete a' primi gratis este rugat să adreseze până la 31 Ianuarie la subsemnata firmă, căci voesc a mă orienta în mii de esemplare să-l tipăresc,

Importațiune de Cafea, tea și fructe de su
Cu distincă stimă :

Romulus Pasco
Fiume.

Vindecarea deplină

a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într'o chestiune atât de gîngă a se prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla prin analiza locală, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori de adănc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu singuranță afla și calea pe care ai ajuns la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci să-și descrie boala și deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deși șirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă țimere în cel mai mare secret. În scrisoare pune marea de răpunș După încheierea curei, au la sece scrisorii se arere expresă se rotimit.

Un astfel de lecutor și curător e instituțul special al drului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștiințiositate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra viciilor sexuale unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chin.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palóc vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din frumosețea metodei sale propriu de vindecare și cură cele mai neglijate, boalele de besică, de țeve, de testicul, de șira spinărei, de nervi, urmările onaniei și ale sifilului, poala albă, boale de sînge, de piele și toate boalele se țin de organele seculare femeiești. Pentru femei este de așteptare și intrare separată. Consultațiunile se țin însuși dr. Palóc dela 10 ore în. a până la amiază.

Adresa: Dr. Palóc medic de spital, specializat Budapesta VII, Kerepesi-ut 10.

Atențiune la firmă!

S'a deschis

Bazarul de pe piața Libertății

unde se vind pentru prețurile cele mai culante tot felul de obiecte pentru

cadouri de crăciun și anul nou

precum: ciorapi, tricouri, jucării, obiecte pentru fumat, săpunuri parfumate, ciorapi pentru bărbați, dame și copii, giamantane de școală și piață, mășae și batiste alte multe lucruri alese pe care nu le înșirăm aci.

Cu deosebită stimă: 450

Rosemberg József

BAZARUL CEL MAI IEFTIN!

PUMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din ciindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sâmburii de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce a întrebuintarea de apă nesiposă ori murdară nu abzie serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de cânepă din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare

Institut sud-ungar pentru împrumuturi hipotecare și credit personal.

TIMISOARA,

piața St.-George Nr. 4, 1. etagiu.

Telefon nr. 317.

Împrumuturi hipotecare pe moșii și case de închiriat orășenești pe lângă amortisație semestrală atât în capital cât și în interese după următorul plan de solvire:

65 ani	3 1/2%	cu amort. după fiecare	100 cor.	2 — cor.
50 ani	cu amort.	4% după fiecare	100 cor.	2:30 — 2:45 cor.
45 "	"	"	100 "	2 cor. 60 fil.
40 "	"	"	100 "	2 " 70 "
35 "	"	"	100 "	2 " 92 "
30 "	"	"	100 "	3 " 12 "
25 "	"	"	100 "	3 " 45 "
20 "	"	"	100 "	3 " 88 "

Documente necesare: 291

La împrumuturi hipotecare pe moșii: Extras de carte funduară, coala catastrală, dacă este contract de cumpărare ori vânzare și un atestat comunal; pentru acestu trimitem blanchetă.

La împrumuturi pe case de închiriat: Extras de carte funduară, conspect autentic despre venitul chiriei, libelul de dare, planurile de construcție ale edificiului (numai în cas dacă atare planuri există) și atestat despre prețul de valoare al casei.

În afaceri de cumpărare ori vânzare de moșii mari servim bucuros cu deslușiri dacă ni se trimite timbru postal pentru răspuns.

Filiale: Oradea-mare Böthi Ödön utca 1. Segedin Horváth Mihály utca 7. Lugoj Bonáz utca 16. Nemet Bogsan Fő-utca 64 szám.